

УЮШМАНИНГ ЎЗ НОМИ БЎЛСИН!

Диққат! Диққат!

**Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар
Уюшмаси аъзолари!**

**Ўзини болалар ташкилотининг
ажралмас бўлаги ҳисоблаган ёшлар!**

**Бугун эътиборингизга
ташкilotингиз номи, бўйинбоғи ва ни-
шонларининг лойиҳаларини эълон
қилмоқдамиз. Уларни эътибор,
синчковлик билан кўздан кечиринг.
Маъноларини ўрганинг. Ўртоқларингиз,
ташкilotга аъзо бўлган бошқа
болалар билан муҳокама қилинг,
фикрлашинг. Ўзингизга маъқул нишон,
бўйинбоғ номларни бизга ёзиб юборинг!
Сизлардан хабарлар кутамиз!**

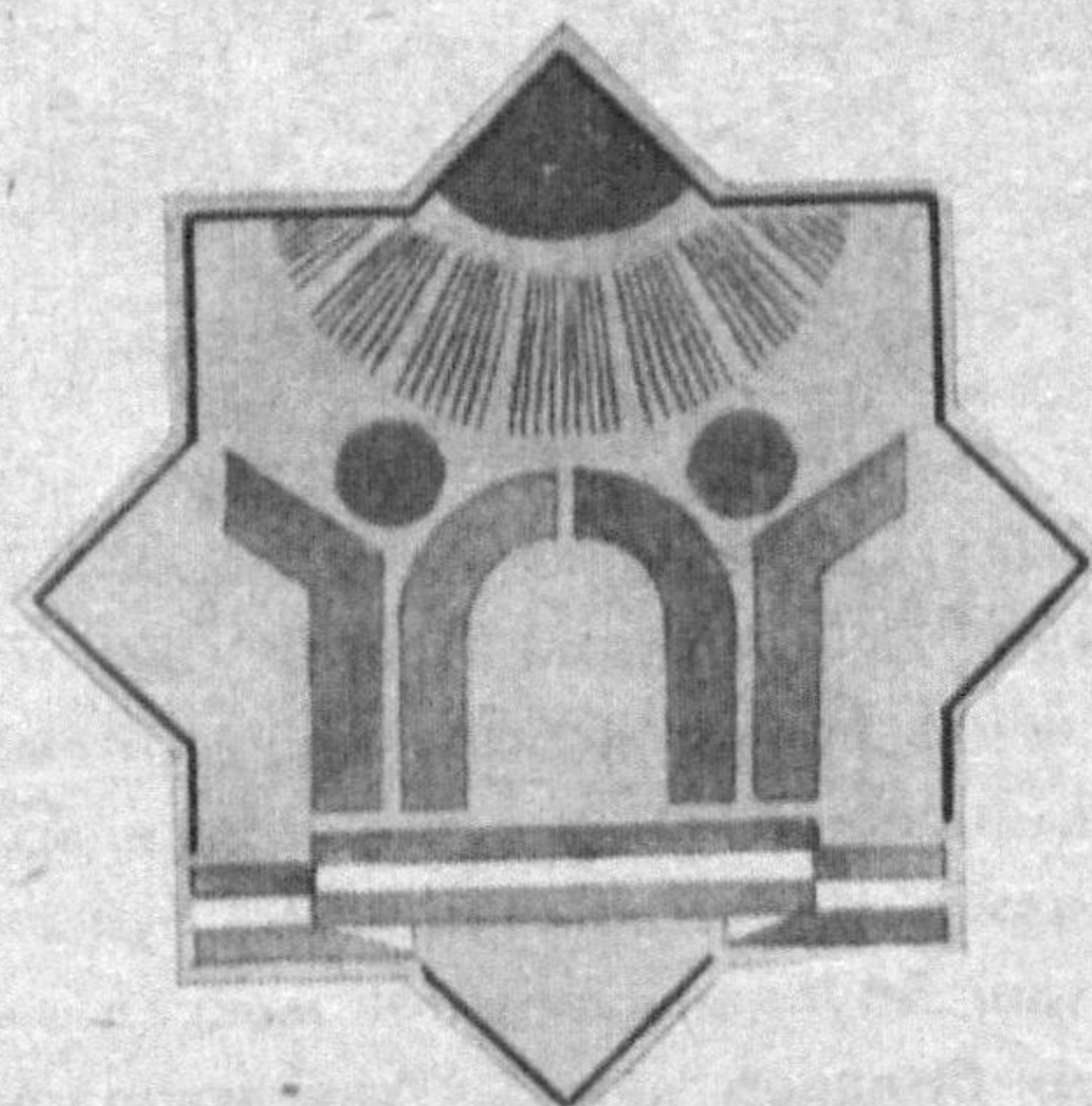
**Ташкilotнинг
катта ёшдаги
аъзолари учун
номлар:**

**Камалак;
Нурли авлод;
Қалдирғоч;
Темурийлар.**

**Ташкilotнинг
кичик ёшдаги
аъзолари учун
номлар:**

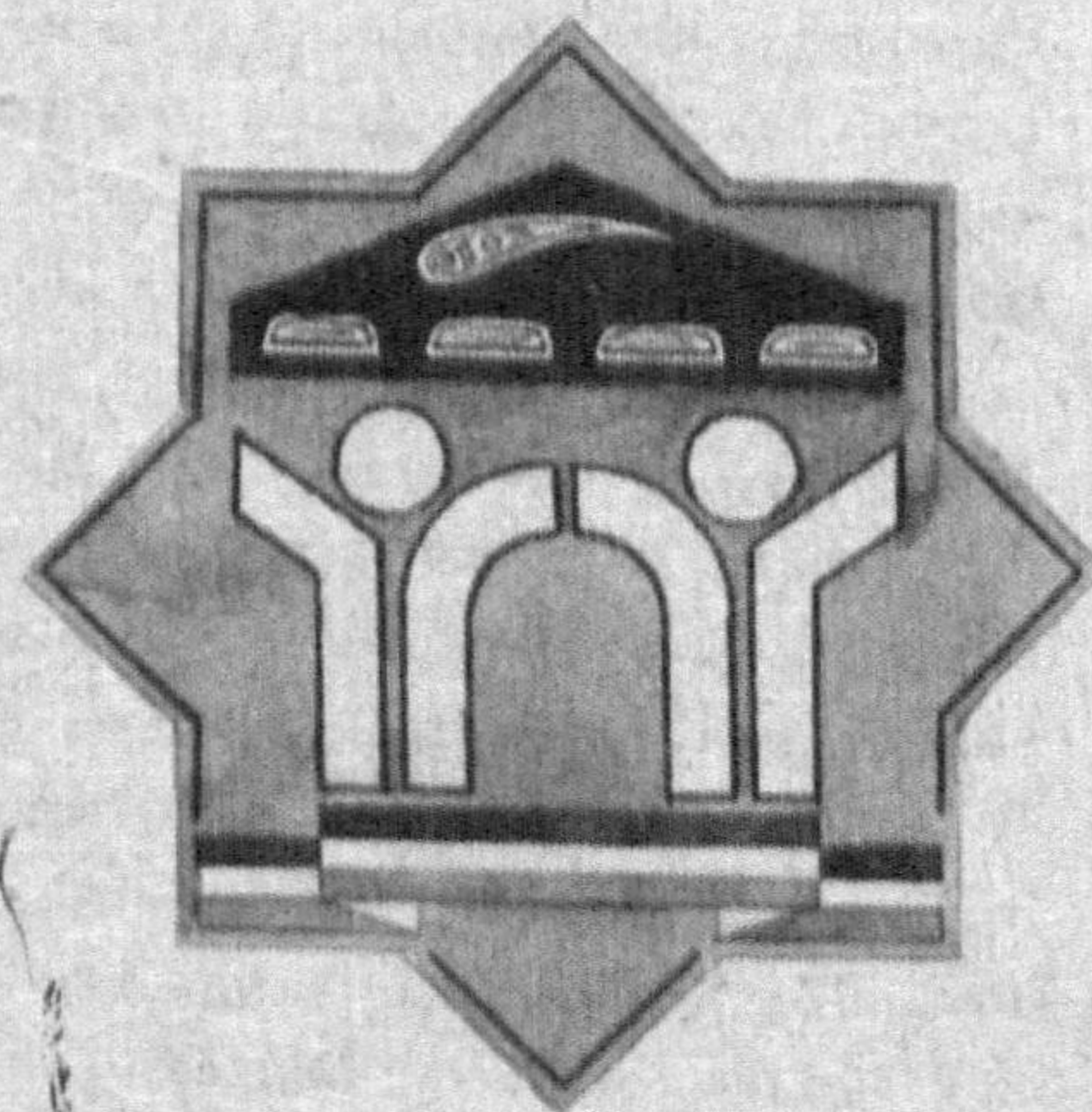
**Ҳумочалар;
Гунчалар;
Кичкинтой.**

**Энди эса сиз азиз газетхонларни, ташкilot
аъзоларини берилган нишонларнинг
мазмунини билан таништирамиз.**

1. Асосий ранги оч сариқ бўлган саккиз қиррали нишон, юқорида қуёш нурли (сарик рангда) сочилиб турибди. Болалар (уларнинг кўринишдаги чап қисми кўк, ўнг қисми яшил, боши тўқ сариқ рангда) бир-бирларининг қўлларидан ушлаб қуёшга, келажакка томон интилишяпти. Пастки қисмида Ўзбекистон байроғининг рамзи туширилган лента (унинг юқори қисми кўк, ўртаси оқ ва қуйи қисми яшил рангда), Ўзбекистоннинг келажак авлоди тимсоли, миллий истиқлол ва мустақиллик гоёларига содиқлик акс эттирилган.

2. Асосий ранги тўқ сариқ бўлган саккиз қиррали нишоннинг ўртасида миллий дўппи (у қора рангда), миллий-гимиз тимсоли сифатида берилган, нишоннинг ўртасида келажак авлод тимсолида икки боланинг тасвири (оқ рангда) туширилган, қуйи қисмида Ўзбекистон байроғи рамзи туширилган лента (юқори қисми кўк, ўрта қисми оқ ва қуйи қисми яшил рангда), умумий кўриниши уйнинг тасвири, болалар Ўзбекистоннинг келажак уйини қуришда унинг асосий пойдевори, устунни эканлигини билдиради.

3. Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмасининг боғланган ҳолатдаги бўйинбоғи (унинг чап қисми кўк, ўнг қисми яшил, ўрта қисми оқ рангда), бир учиди ташкilot номининг бош ҳарфлари кўрсатилган, Ўзбекистон давлат байроғидан олинган ранглар миллий истиқлол ва мустақиллик гоёларига содиқ бўлган Ўзбекистоннинг келажак авлоди рамзи. Бўйинбоғ фақат тантанали кунларда боғланганлиги сабабли бу нишон бўйинбоғнинг бир бўлагидир.

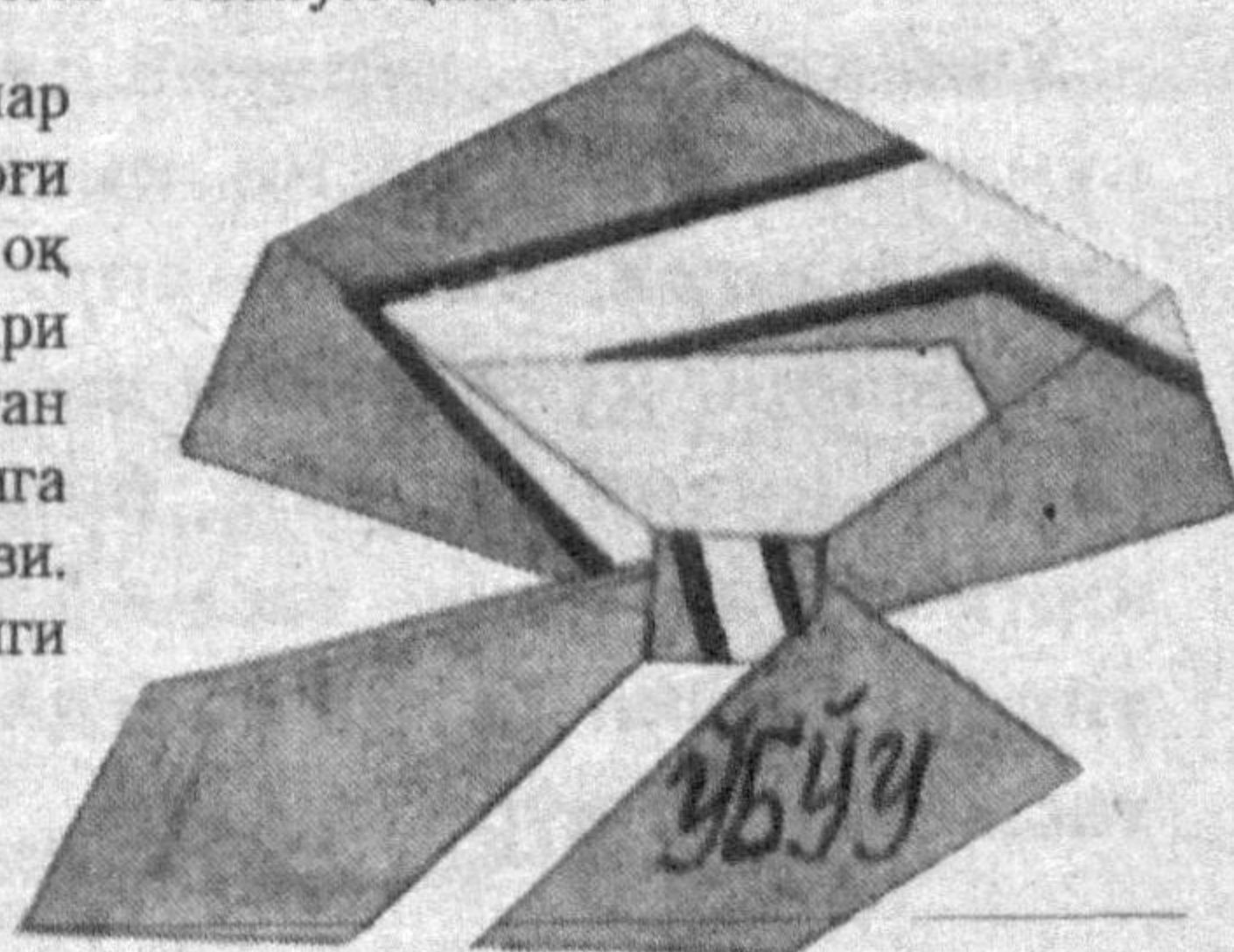

**Ушбу тўрт лойиҳа ташкilotнинг катта ёшдаги
аъзолари учун тавсия этилади. Қуйидаги уч лойиҳа
эса кичик ёшдагилар учун**

1. Қуёш нурлари акс эттирилган саккиз бурчак (тўқ сариқ рангда) ўртасида икки нафар жажжи кичкинтойлар (яшил рангда) акси, бизнинг ворисларимиз тимсоли.

2-бетга қайтинг

4. Бешта рангли байроқчалар (чапдан ўнгга қараб қизил, олов ранг, сариқ, яшил, мовий ранглар) билан ўраб олинган нишоннинг ўртасидан тоғлар (кўк рангда) ортидан чарақлаб чиқаётган қуёш (олов рангиди) акси. Бу эндигина ҳаётга қадам қўётган болалар ташкilotи тимсоли, ҳар бир байроқнинг ранги, болалар ташкilotининг бир фаолият йўналишини акс эттиради, қуйи қисмидаги яшил ранг эса она-юрт, табиат тимсоли, давлат байроғи рангидан намуна болалар ва ўсмирларнинг миллий истиқлолга, мустақиллик гоёларига содиқликни билдиради.

Куни кеча Тошкентда Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси Марказий Кенгашининг Бюроси бўлиб ўтди. Бюрода Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси аъзоларининг нишони, номи ва бўйинбоғи ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

— Бугунги кунгача ташкilotимиз анча ўзини тутиб олди ва кўпгина яхши ишларни амалга ошира бошлади, — дейди Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Кўмитаси котиби, Уюшма раиси **Сабоҳат опа Шукuroва**. — Ҳисобимизда ташкilot аъзолари амалга оширган фойдали ва қизиқарли ишлар сони тобора ортиб бормоқда.

Шу йил Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси Халқ таълими вазирлиги билан биргаликда барча вилоятларда Уюшманинг янги рамзлари бўйича кўрик-танлов эълон қилган эди. Шунга асосан барча вилоятларнинг туман ва шаҳарларидан кўплаб таклифлар олинди. Тажрибали рассомлар ҳам ўз маҳоратларини ишга солиб, бир қанча нишон лойиҳалари эскизларини чизиб беришди.

Вилоятлардан келган Бюро аъзолари Уюшма аъзолари ҳам ўзаро бу масалада фикрлашаётганликлари, ташкilot нишони лойиҳаларини чи-зишаётганликлари ҳақида айтиб ўтдилар. Барча вилоятлардаги Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси аъзолари томонидан чизиб юборилган нишон

лойиҳалари намойиш этилди. Уларда болалар, етакчилар ташкilot ўз олдига қўйган мақсад ва вазифалардан келиб чиққан ҳолда нишон тасвирларини чизишган.

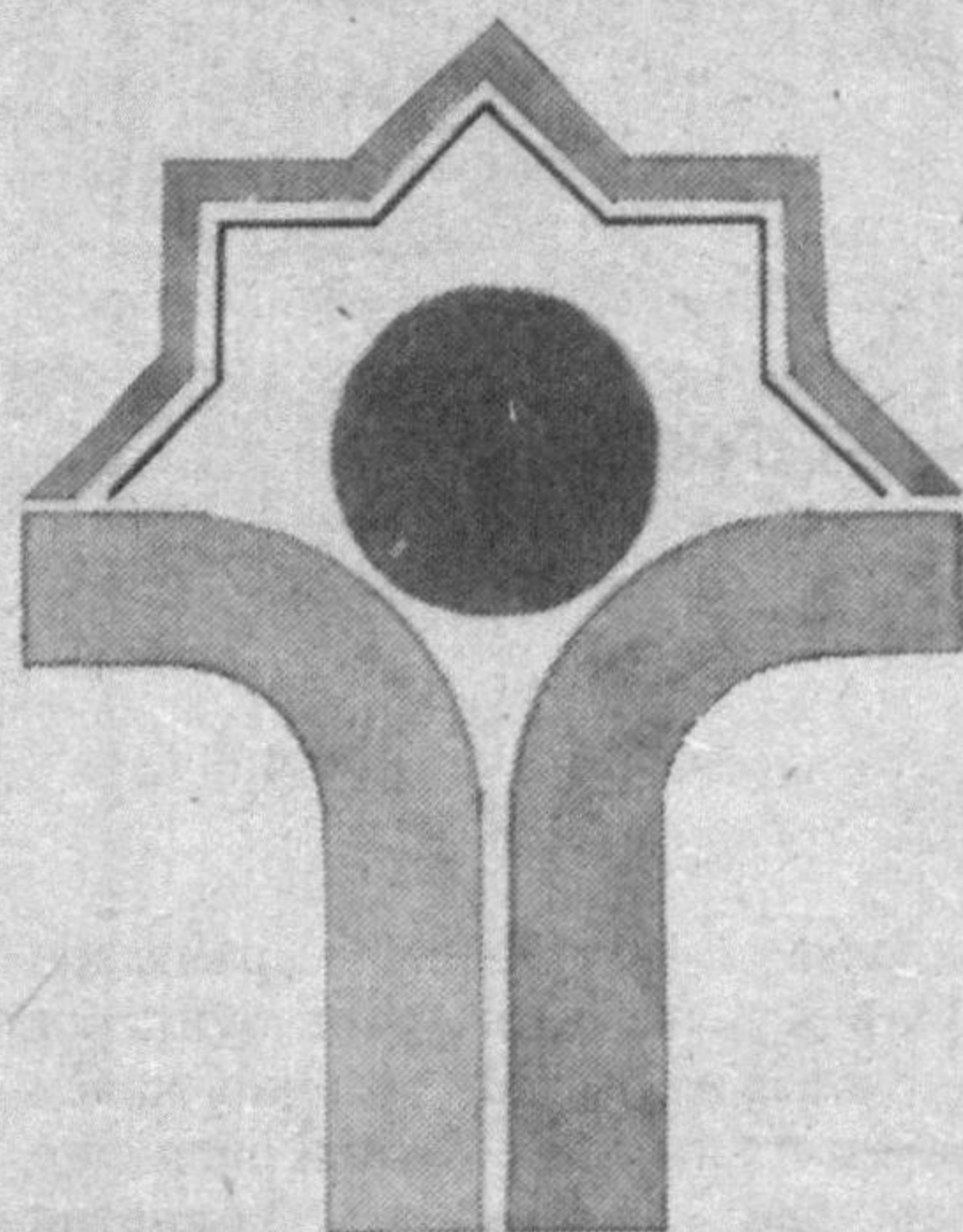
Бугун биз ушбу Бюро мажлиси ҳақида батафсил тўхтаб ўтаётганимизнинг сабаби бор. Унда иштирок этган Бюро аъзолари рассомлар чизган ва вилоятлардан юборилган нишон, бўйинбоғ лойиҳалари ва таклиф этилган номлардан бир нечтасини танлаб, республикамиздаги барча болалар эътиборига ҳавола этишга қарор қилишди. Бугун сиз саҳифамизда кўриб турган нишон ва бўйинбоғ лойиҳалари эртанги кунда ташкilotингиз учун асл рамзлардан бўлгучи лойиҳалардир. Уларнинг ҳар бирида болалар ташкilotининг асл мақсадини аңлатувчи маъно бор. Яхшилаб уларни кўздан кечиринг. Ҳар бирининг маъносини аңлашга ҳаракат қилинг. Дўстларингиз, синфдошларингиз, маҳалладош ва ташкilotдошларингиз билан муҳокама қилинг, фикрлашинг. Қайси бири сизнинг ташкilotингиз учун мос? Қайси бири кўпроқ маъно бермоқда? Танланган лойиҳалар ичида тўрттаси Уюшманинг катта ёшдаги аъзолари учун, уч лойиҳа эса кичик ёшдаги аъзолар учун.

Собиқ кашшофлар ташкilotи

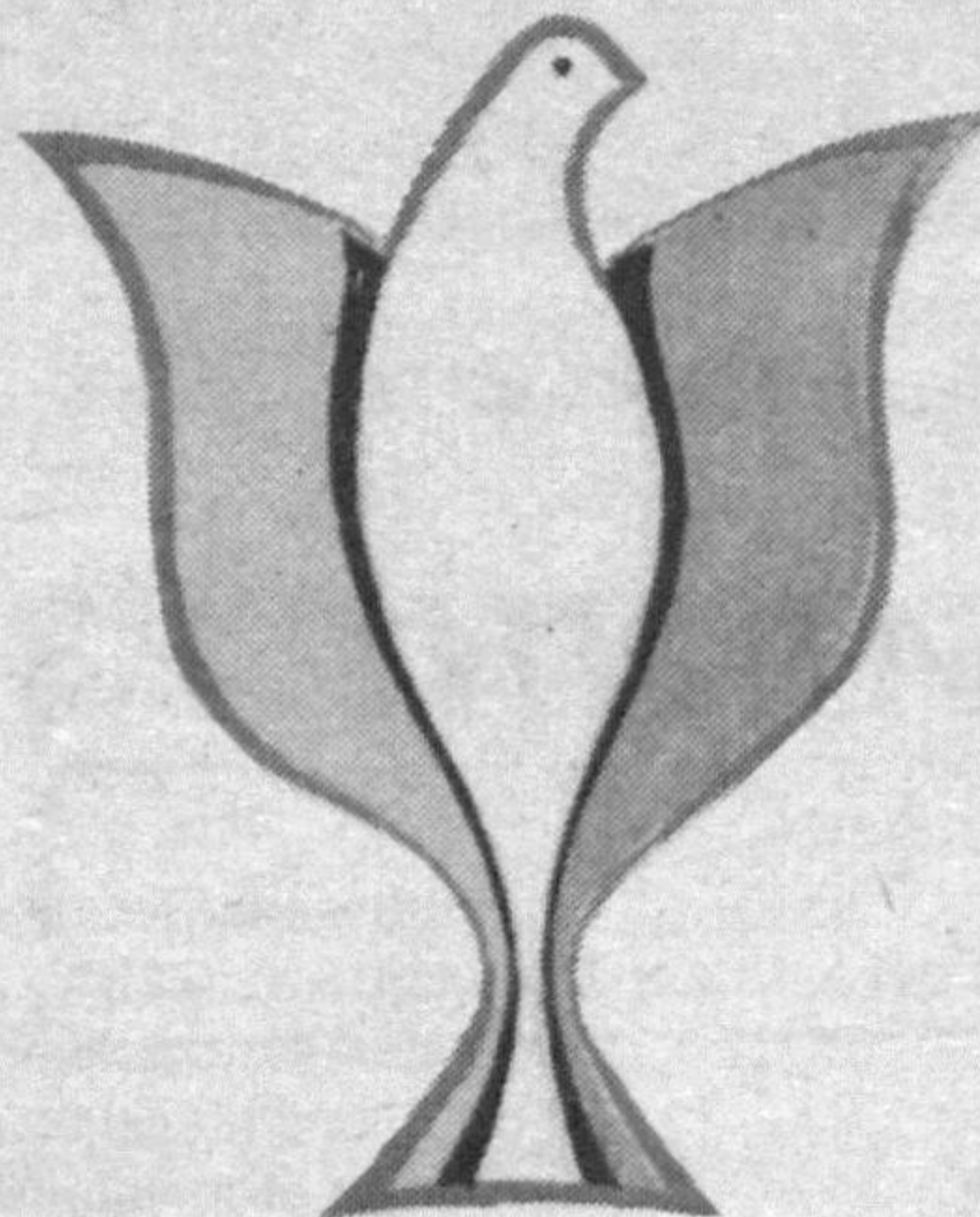
аъзолари ўзларининг рамзлари сифатида доимо олов ранг бўйинбоғ тақиб юрар эдилар. Бу уларнинг қайси ташкilotга аъзо эканлигини билдириб турар эди. Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси аъзолари ҳам ташкilotининг ўз бўйинбоғи бўлиши керак деган фикрга келдилар. Шунинг учун ҳам уларнинг таклифлари, Марказий Кенгашнинг фикри билан эътиборингизга бўйинбоғнинг уч хил кўринишдаги лойиҳаларини ҳавола этмоқдамиз. Ҳар уччала лойиҳа ҳам, дид билан, маънодор қилиб чизилган. Ўйлаб кўринг ва энг маъқул кўринишини бизга ёзиб юборинг.

Энди эса энг муҳим масала — ташкilotнинг номи устида тўхталиб ўтамиз. Вилоятлардаги болалар билан бўлиб ўтган учрашувларда, етакчилар семинар-кенгашларида, слётларда ташкilot аъзоларининг фикрларини кенг ўрганиб бордик. Болалар турли хилдаги, маънодор сўзларни ташкilotга ном сифатида таклиф этишди. Биз уларнинг барчасини ёзиб олгандик. Бюро аъзолари ана шуларнинг айримларини, ташкilotга мос келадиганларини сизнинг ҳукмингизга ҳавола этмоқда. Кўриб, уларнинг ичидан ўзингизга маъқулини бизга маълум қилинг.

УЮШМАНИНГ ЎЗ НОМИ БЎЛСИН!

2. Бола кўлини очиб, бешта қиррани кўтариб турибди. Бу беш қирра (тўқ сариқ рангда, қуйи қисми қизил ҳошия билан юргизилган) Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмасининг бешта фаолият йўналишини билдиради. Боланинг чап қисми кўк рангда, ўнг қисми яшил рангда. Бош қисми эса тўқ сариқ рангда. Кўк ранг тириклик мазмунини акс этган мовий осмон ва оби ҳаёт рамзи, яшил ранг — умид, навқиронлик, табиатнинг янгилиниш рамзи, сариқ ранг — қуёш нурлари бўлиб, болалар Ўзбекистоннинг нурли авлодлари экани тимсоли, қизил ҳошия — вужудимизда оқаётган ҳаёт ирмоқларидир.

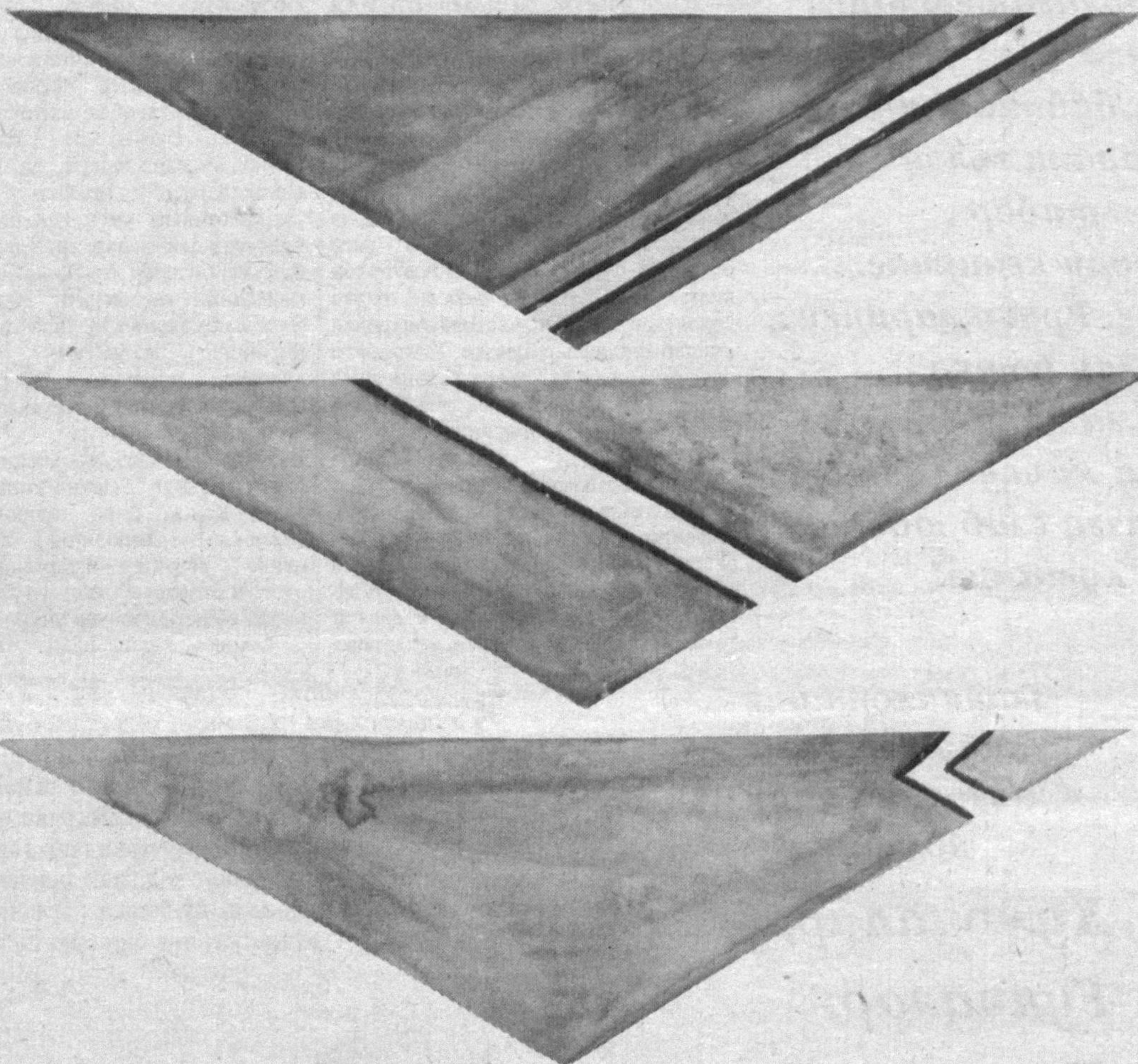
3. Нишон учишга тайёрланаётган оқ кабутар — тинчлик тимсолидай тасвирланган. Ушбу нишонда икки маъно бор: у очилиб келаётган гунча — келажак авлодни тасвирлаш билан бирга, парвозга тайёрланаётган оқ кабутар — тинчликсевар болаларимиз маъносини ҳам англатади. Нишоннинг чап қисми кўк рангда, ўнг қисми яшил рангда, кабутар эса оқ рангда. Нишоннинг атрофи тўқ сариқ рангдаги ҳошия билан юргизилган.

Тавсия этилаётган бўйинбоғ лойиҳалари асосан давлат байроғи рамзида.

Биринчи кўринишдаги бўйинбоғнинг юқори ва қуйи қисми яшил рангда, қизил рангдаги ҳошия билан чизилган оқ тасмадан сўнг кўк рангли тасма чизилган.

Иккинчи кўринишдаги бўйинбоғда ҳам юқори қисми яшил, ўрта қисми қизил ҳошия билан юргизилган оқ тасма ва кейинги қисми кўк рангда.

Учинчи кўринишдаги бўйинбоғнинг асосий қисми яшил рангда. Ўнг томондаги бурчакнинг қуйи қисми яшил, кейин қизил ҳошия билан юргизилган оқ тасма ва ундан кейин кўк рангдаги тасма чизиб кўрсатилган.

Келтириб ўтилган номлар ва тавсия этилган нишон, бўйинбоғлар лойиҳалари сиз болаларга, ташкилотнинг бугунги ва келажакдаги эгаларига маъқул келади, деган умиддамиз. Шу сабаб ҳам тез кунлар ичида бизга ушбу лойиҳа таклифлар борасидаги фикр ва мулоҳазаларингизни муҳарририят ходимларига мактублар, телефон қўнғироқлари орқали етказасизлар деб ўйлаймиз. Кўнглингизда янги-янги таклифлар пайдо бўлса, тортинмай бизга хабар қилинг. Балки ана шу сиз тавсия қилаётган лойиҳа барчага маъқул бўлар. Биз эса ўз навбатида ушбу таклифларни Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмасининг Марказий Кенгашига албатта етказамиз.

Мактуб ва таклифларингизни қуйидаги манзилгоҳларга юборинг.

Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй, "Тоғиғ юлдузи" газетасига.

Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 11-уй. Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси Марказий Кенгашига.

Ўзбекистон Фанлар академиясини "Ниҳол" болалар Соғломлаштириш оромгоҳи шаҳримизнинг энг соясалқин, сўлим жойларидан бирига жойлашган. Болажонларнинг қувноқ кулгуларию куй ва қўшиқлари аримайдиган ушбу масканда таътилнинг биринчи ойида қорақалпоғистонлик бир гуруҳ болалар мириқиб дам олишган бўлса, айни кунларда 230 нафар ўғил-қиз мароқли хордиқ чиқаришяпти.

Оромгоҳда мунтазам иш олиб бораётган турли спорт ва моҳир қллар тўғараклари доимо болалар билан гавжум. Турли миллат фарзандларининг бир оила аъзоларидек аҳил, иноқ яшашларини кўриб кўзингиз қувнайди. Болалар уйида тарбияланаётган 8 нафар авғон

болалари ҳам ўзбек ўғил-қиз билан қадрдонлашиб кетишди.

— Болажонлар учун барча шарт-шароитлар бекаму кўст муҳайё этилган деб бўлмайди, албатта, — дейди оромгоҳ директори Туманова Людмила Евгеньевна. — Ўйинчоқлар, спорт анжомлари тақчиллиги сезилмоқда. Шундай бўлса ҳам имкон қадар болажонларнинг зерикиб қолмасликлари учун ҳаракат қилияпмиз. Турли қизиқарли ўйинлар, с спорт мусобақалари уюштирамиз.

Надрова: — Уйдагилар ҳар ким ҳар томонга тарқаб кетганлиги учун зерикиб қолаётган эдим. Бу ерда эса мазза! Ўртоқларим жуда кўп, ҳеч зерикмаймиз Жамшид Шохсултонов: — Оромгоҳга биринчи бор келишим.

Ҳаммаси яхши, овқатлари ҳам, ўйинлари ҳам. Лекин барибир

"ОЙИМНИ СОҒИНИБ ҚОЛЯПМАН"

Оромгоҳга йўлланмалар баҳоси 180 сўм бўлса, шунинг 18 сўми, яъни 10 фоизигина ота-оналар зиммасига тушади холос.

Оромгоҳни айланиб чиқдик. Ётоқхоналар саранжом-саришта, гуруҳлар атрофида сув сепиб, супуриб қўйилган. Азим чинорлар соясида болажонларни суҳбатга чорладик. Кичик гуруҳда дам олаётган Аделя

уйимга кетгим келяпти, ойимни соғиниб қоляпман... "Бойчечак" гуруҳи аъзолари махсус майдончада янги қўшиқ ўрганишаётган экан. Яқин бориб, даврага қўшилдик.

Гулбаҳор Рустамова, Дилноза Муродова, Феруза ва Дилфуза Ғуломова, Мадина Асқарова, Мурод Обидов, Бахтиёр Авазов... Жами 10 нафар. Бу ўғил-қизлар қандли диабет касаллиги билан оғиришган. Эндокринология илмий-текшириш олийгоҳи директори, академик Ёлқин ака Тўрақуловнинг ташаббуси билан

оромгоҳда махсус гуруҳ ташкил қилинди. Бу гуруҳда қандли диабет касалига чалинган болалар аътилни кўнгилдагидек ўтказмоқдалар. Ҳозирча республикада ягона бўлган бу ташаббусдан қўзланган мақсад — бемор болалар ҳам ўз тенгдошлари даврасида эмин-эркин дам олиб, соғлиқларини мустаҳкамласинлар. Хайрли ишнинг қаноти бўлади дейишади. Эндокринология илмий-текшириш олийгоҳи ташаббуси билан бошланган ва савобли ишнинг янада кенгроқ қулоч ёйишига тилакдош бўлиб, қувноқ ва жўшқин оромгоҳ ҳаёти билан хайрлашдик.

Ш. ЖАЛИЛОВ,

Тошкент вилояти. Суратларда: "Ниҳол" соғломлаштириш оромгоҳи ҳаётдан лавҳалар. Р. АЛБЕКОВ суратта туширган.

(Давоми. Бошланиши ўтган сонда.)

У уйининг бостирмасида кўрпача тўшаб ўтиради, маҳалланинг каттаси-кичиги унга хат, ариза ёздирар, нима янгилик бўлса, уйдагилар ундан эшитар эди.

— Унда доммотимиз ҳам келаркан-да?!

— Ҳа-ҳа, — деди бобом кўйлақ чўнтагидаги ниманидир ғижимлаб, — ҳа-ҳа келади.

Бобом менга ғалати қараш қилди. Кейин индамай чиқиб кетди.

Бухорои Шариф кўчаларида кетма-кет ҳарбий кийинган одамлар пайдо бўла бошлади. Улар орасида қўлтиқ таёқли, ҳассалилари кўп эди. Кўпи чекар, бозор эшиклари олдида нимадир сотардилар. Баъзиларининг кўкрагида қатор нишон. Кўпининг ё чап, ё ўнг енгги Шимининг чеккасига қистирилган. Айниқса икки, бир аёғидан ажралганлари жуда кўп эди.

Кўча-кўй, бозор бора-бора тўққилатган қўлтиқтаёқ товушларига тўлиб кетди. Улар тўпланиб қолишса, ғоҳида сану-менга борар, сўқинишарди. Биз болалар эса уларнинг ҳар бирига анграиб қарардик.

Ана шундай кунларнинг бирида тор, жин кўчалар бўйлаб чопиб юрсак, аллақандай усти берк мошин келиб, менга таниш хонадон эшиги олдида тўхтади. Чопқиллаб мошин атрофига йиғилдик. Ўтаётган йўловчилар ҳам бирпас тўхтаб, нима гап экан, деб бири-бирига қараб қолишди. Икки аскар мошиндан тушиб, таниш дарвозани дуқиллатди. Кетма-кет дарвоза тақиллагач, ичкаридан "ким?" деган аёл товуши эшитилди. Эшик орқасидаги илгак олинди. Дарвозанинг бир табақаси кескин очилиб, аёл бошини чиқарди. Бу Мансурнинг онаси эди. Аёл икки аскар, бизларга қараб ҳангу-манг бўлиб қолди. Айниқса, мошинга кўзи тушгач бўшашиб, рангги оқарди. Сурмали кўзлари қорайди.

Икки аскар Мансурнинг онасига нима дейишини билмай, бориб мошиннинг орқа эшигини очди.

— Янга, эрингизни олиб келдик.

— Хабарим бор, — деди аёл, шойи рўмолини тушириб, шошиб ортига ўтар экан.

— Мансурининг отаси келди, Мансурнинг отаси келди, — ҳовлиқма Саъдулла бирдан бакириб-чакириб қолди.

Ҳаммамиз мошин орқасига ўтдик. Торгина кўча эмасми, бақриқ-чақриқдан кейин кўки-кўшнилари эшиги очилиб, бир зумда одам дегани тўпланди-қолди. Тўпланганлар асосан аёллар эди.

— Вой, урушдан эсон-омон келибди-я!

Тўпланганлар кўриниши билан шу сўзни такрорларди. Мен, Саъдулла, Муҳаммад лол бўлиб қолдик, атрофдагиларга қарардик. Чунки отаси келибди, деган хушхабар биз учун оғир эди. Оналаримиз ҳам ғалати бўлиб кетишди.

Ҳалиги икки аскар Мансурнинг отасини замбилда кўтариб ерга қўйишди. Тўпланганлар замбилда ўтирган одамни кўриб қотиб қолди. Мансурнинг онаси ҳам қўллари титраб орқасига тисарилди.

— Йўқ, йўқ, бу менинг эрим эмас. Олиб кетинглари, Вой-дод, менинг жигарим эмас.

Тўпланганлар орасидан бир кампир чиқиб, Мансурнинг онасини жеркиб берди.

— Жинни-пинни бўлмадингми, бу ўзимизнинг Наврўз-ку.

— Йўқ, — деди Мансурнинг онаси, — Наврўзнинг кўли, оёғи бутун эди. Бу эса...

Биз болалар замбил атрофини ўраб олдик. Наврўз аканинг икки оёғи, икки кўли тиззасигача йўқ эди.

— Кўл-оёғи қани, — сўради Саъдулла.

Мен ҳайрат билан елка қисдим.

— Билмадим.

Икки кампир эса нималигини билмай қолди. Одамлар карахт эди. Бу сукунатни Мансурнинг онаси бузди.

— Вой дод, эримнинг оёқ-кўли қани? Топиб беринглари. — У келиб новча аскарнинг ёқасига ёпишди. — Олиб кетганда кўл-оёқли олиб кетгандиларингми. Нима қилдиларингми?

— Менда нима айб, — деди аскар. — Айб урушда...

— Урушингни чиқаранга минг лаънат. Мен бу мундини нима қиламан. Замбилга солиб олиб юраманми? Олиб кетинглари?

— Мансур, — деди замбилда ўтирган Наврўз ака, — кўй, бозор қилма. Ўлмай тирик келганимга суюнарсан, дегандим. — Нимага суюнай? Сен мундини бошимга ураманими?

Наврўз ака хўнграб йиғлаб юборди.

Одам дегани тўпланди. Ҳаммаси бошини сарак-сарак қилар, лекин бировдан садо чиқмасди.

— Янгажон, олиб қолмайсизми? — сўради аскар.

— Йўқ, — жавоб қилди эшик ортидан у, — ҳукуматингга кўл-оёқли пайтида керак эди. Олиб кетди. Энди боқиб олсин.

Наврўз ака хўн-хўн йиғлашга тушди. Ҳалиги кампир бориб унинг кўз ёшларини артди. Қарасам, тўпланганлар ҳам йиғлаяпти. Биз эса қотиб қараб турардик.

Ҳеч кимдан садо чиқмагач, Наврўз ака сўради:

— Мансур қаерда? Бир кўриб кетардим.

Унинг кўз ёшларини артган кампир жавоб берди:

— Болам, хотининг онасиникига юборганди.

Наврўз ака индамади. Кўзини чирт юмди.

— Мени олиб кетинглари, — деди у олиб келган йигитларга.

Икки аскар Наврўз ака ўтирган замбилни кўтариб, мошинга чиқаришди. Аллақандай қоғозга кўл қўйдириб, тор кўча бўйлаб мошинни ҳайдаб кетишди. Йиғилганлар хомуш уй-уйига кириб кетди. Йўловчилар бўлса индамай йўлида давом этишди. Биз болалар ҳангуманг, чангу тутун кўтарган мошин кетидан чопиб кетдик.

Мошин Регистон майдонига етгач тезликни ошириб биздан узоклашди. Кўринмай қолди...

Регистон майдонида копток ўйнаб юрган Мансурни

С аф а р БАРНОЕВ**Публицистик ҳикоя**

учратдик. Саъдулла уни кўриб-бақира кетди.

— Қаерларда санғиб юрибсан?

— Сенинг нима ишинг бор, — деди Мансур.

— Отанг келди, — деди Саъдулла.

— Отам...

Мансур бурнини этагига артиб, уйи томон чопди. Саъдулла унга етиб олиб, орқа ёқасидан ушлади.

— Тўхтасанг-чи.

Мансур ундан қутулиш учун юлқинганди Саъдулла уни маҳкам қучоқлаб олди.

— Шошма. Олдин эшит.

Саъдулла бўлган воқеани оқизмай-томизмай айтиб берди. Мансур бўшашиб қолди. Бирдан хўнграб йиғлай бошлади.

— Ўша мошин қаёққа кетди?

— Ҳуу, ана у ёққа.

Мансур мошин кетган томонга қараб чопди.

— Ота, отажон...

Мансур ялангоёқ Саъдулла кўрсатган томонга қараб чопди.

— Тўхта, тўхта, — унинг изидан югурди Саъдулла. — Етолмайсан.

Мансур Саъдулланинг бу сўзларини эшитмади. Арк дарвозасига етганида бир нарсаси қақилиб йиқилди. Тура солиб ўнг оёғини кўтариб йиғлай бошлади. Биз унинг ёнига тезда етиб бордик. Мансурнинг бош бармоғидан қон оқар, тирноғи кўчган эди...

Бугун у кунларни эслаганда негадир оёқларим бармоқлари увишиб кетади. Биз болалар деярли яланг оёқ юрардик. Ким билади дейсиз, тошлар шу қадар кўпмиди, уйга ҳар қуни албатта бир бармоғимиз қонаб келар эди. Кўчагаяа чиқадиған бўлсак, бир бармоғимиз бойлоқли бўларди.

Ҳеч ким Бухорои Шариф кўчаларига тош бўлақларини экиб кетмаганди. Булар аслида тўпларга тутилган масжиду мадрасалардан учиб тушган тош парчалари эди. Улар йиллар давомида тупроққа кўмилиб, қайси бир қирраси тупроқдан чиқиб ётарди...

Мен Мансурнинг вой-войлашига қарамай, кўчган тирноғини эти аралаш маҳкам бармоқларим орасига олиб қисдим. У баттар додлади. Чаққон Саъдулла шартта кўйлагининг этагидан бир парчасини йиртиб олди. Муҳаммад донолик қилиб, Арк қалъасининг

тупроғидан олиб келиб, Мансурнинг қонли бармоқлари устига сепди. Биз биргалашиб, унинг бармоғини маҳкам боғладик, Мансурнинг уст бошини қокдик. Оғриқ кучайдими, Мансур ўтириб қолди.

— Уйга кетамиз, — деди анчадан кейин Муҳаммад.

Оғриқ сал пасайгач Мансур ўриндан тўриб, чўлоқланиб, катта йўл сари юра бошлади.

— Қаёққа? — сўради Саъдулла.

— Отамнинг олдига бораман.

— Ўх-хў, — деди Саъдулла, — энди топиб бўлсан.

Отангни аллақачон олиб кетишди.

Биз уни алдаб-сулдаб, уйига олиб қайтдик. Уни эшиги олдида қолдириб тарқалдик.

Уйга келсам бобом, бишим, онам ўтирибдилар. Келиб бобомнинг ёнларига чўкдим. Уччаласи ҳам хомуш эди. Анчадан кейин бобом оғир хўрсинди.

— Бечора Наврўзга қийин бўлибди. Қандай полвон йигит эди-я.

Қариндош-уруғи бўлганида олиб қолармиди?..

Эртаси, индин кунлари ҳам Мансур кўринмади. Биз ҳар доимгидек уни бибисининг уйига кетган деб ўйладик. Тор кўчада гап турмас экан. Камдан-кам

уйдан чиқадиған бишим бир янгиликни топиб келди.

— Эшитдиларингми, онаси Мансурни етимхонага топшириб келибди.

Етимхона нималигини мен ҳали билмасдим. Чопқиллаб Саъдулла билан Муҳаммаднинг олдига чиқдим.

— Мансур етимхонада экан.

— Мен у ерни биламан, — деди Саъдулла. — Юр, бориб кўрамиз.

Биз Саъдуллага эргашиб йўлга тушдик. Регистон майдонидан ўтишимиз билан Мансурни етаклаб келаётган бобомга кўзим тушди.

— Ана Мансур.

Бобомнинг кўнгли бўш одам эди. Киприклариди ёш йилтиларди.

— Наврўзининг боласи — менинг набирам. Набираларим сони биттага кўпайди.

Мўлтираб турган Саъдулла билан Муҳаммад бош эгиб қолганди. Бобом иккаласини бағрига босди.

Кўп ўтмай фақат Мансур эмас, биз ҳам етим қолганимизни билдик. Лекин бизнинг бошимизда оналаримиз, боболаримиз бор эди. Нарзи бобомиз бизни тор кўчадан катта йўлга чиқариб қўйди.

ЎЗБЕКНИНГ БОБОЛАРИ

Ўзбекининг боболари

Болажон,

Набиражон.

Уларсиз борлигини сира тасаввур этмас

Йўлга чиқса,

Чўнтаги қуруқ бўлмас ҳеч қачон,

Уларсиз томоғидан ҳеч нарса — увоқ ўтмас.

Туршакми, ё майиз,

Жийда ёки қанду қурс

Боламнинг боласи деб ташигани ташиган

Шундайин яшаб келган,

Бу ерда элу-улус

Шундайин,

Қўрғонлари мустаҳкам бўлган Ватан

Ватан — боболар юрти,

Оталар юрти демак

Зурёдин асрамаса харобага айлангай

Букун ўзбек элига

Жўмард боболар йўли

Йўлларига бойлангай.

Наилож, бир замонлар,

Боболар эртан айтиб,

Набирасини миндирган

Дулдулу тулпорларга

Ишонаман.

Эртақўй боболар келар қайтиб,

Ёмонлик оёғидан

Осилади дорларга

Биламан

Боболарнинг бугун афсуслари кўп

Соч оқарди не учун,

Тавба дея қўйишар,

Дарёлар тошганида

оққанидек хасу — чўп

Ўтган кўнларини улар

бўрон, селга йўйишар.

Не бўлсада

Уларга таъна қилмоқлик надир

Болажон.

Набиражон, ўзбекининг боболари

Жўмард набираларга

бош бўлсин деб бобоси

Чолига белбоғ тикар

ўзбекининг момолари.

Булут нега йиғлайди?

Осмондаги булутни
Қаранг, кимдир урибди.
Чидолмай аламга
Кўз ёш тўкиб турибди.

Сафартош ШАЙМАРДОНОВА,
Сурхондарё вилояти, Олтинсой
тумани, Вахшвор қишлоғидаги
39-мактаб.

Булбулжон

Қушларнинг Маликаси,
Хой сен, жажжи қуш.
Беозорсан ҳаммага
Кўп ёқасан хуш.
Хар тонг анор шохиди
Қураман сени.
Билмам сен ҳам эҳтимол
Танирсан мени.
Сенг гўзаллик мафтуни,
Гулга кўна қол.
Гулларим очилади,
Сариқ, сафсар, ол.
Кел мен сени кутаман,
Гулларимга тўй.
Менга эса кўйлашни,
Бир ўргатиб қўй.

Бувит

Бувим қари бўлсада,
Ҳамма нарасида чакқон.
Байтлари, эртаклари,
Укам ва менга ёққан.
Менинг наздимда бувим,
Париларнинг кизидир.
Ялмоғиз, девни енгган,
Сеҳрларнинг ўзидир.

Наима ЁҚУБОВА, Наманган,
вилояти, Чортоқ шаҳридаги
9-мактаб.

Она жайрон ва овчи

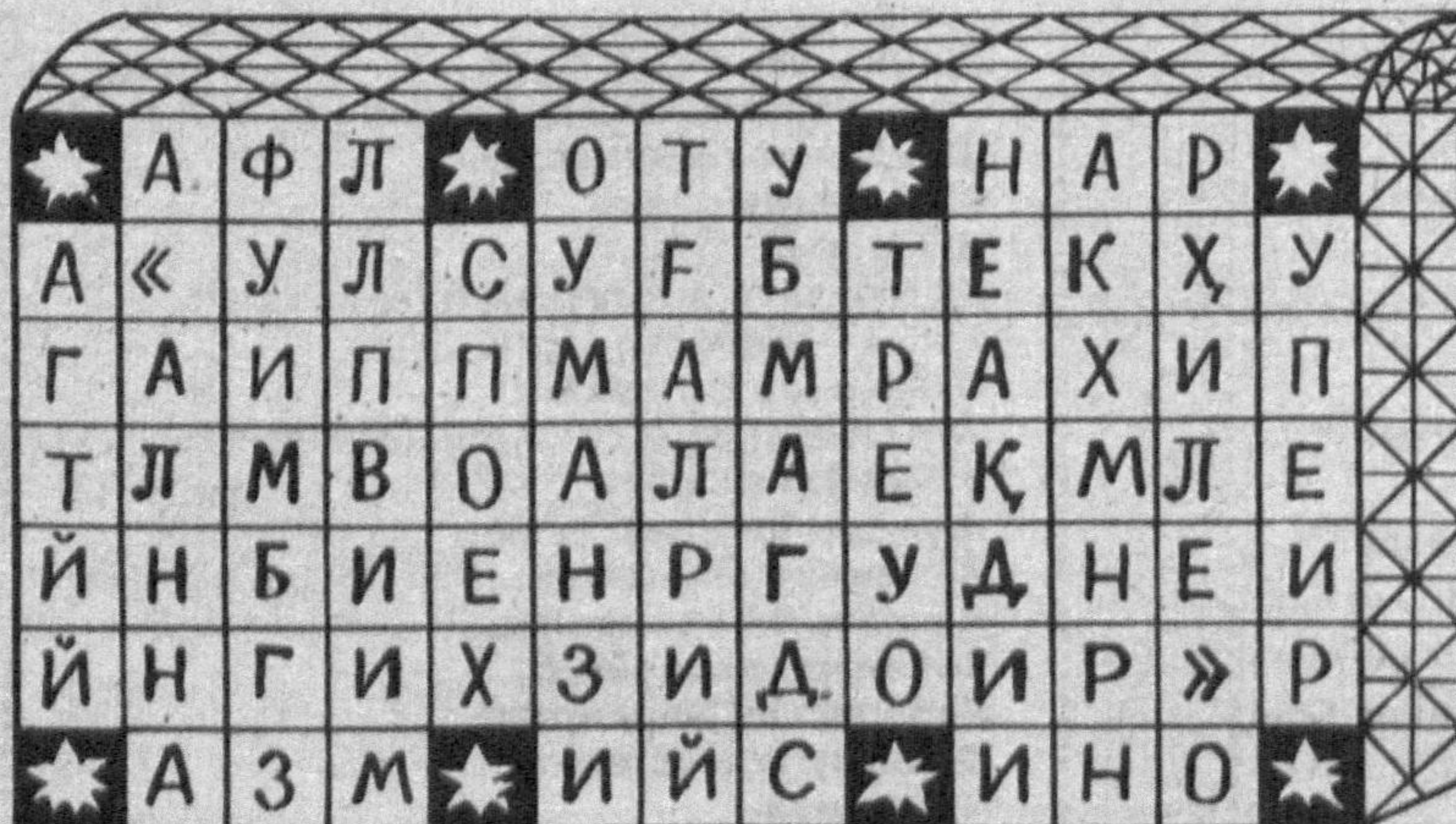
Бошқотирма

СИРЛИ САНДИҚ

Бошқотирма шаклда ҳарфлар ёзилган 83та катак бор. 36тасидан фойдаланиб "600" рақамини ҳосил қилиб, (чизиб ёки рангли қаламда бўяб) рақам катакларидаги ҳарфлар йиғиб ўқилса Мирзо Бобурнинг бу йил 600 йиллик тўйи нишонланаётган мунажжим ва математик Муҳаммад Тарағай-Улуғбек ҳақидаги дона фикрини ўқийсиз.

Қолган катакларда эса Муҳаммаднинг болалигида мутолаа қилган китоблар муаллифлари-олимлар номлари келиб чиқади.

Қани, топагон болалар билимингизни синаб кўринг-чи?
Тузувчи: Анвар МИРЗАЗОДА.

Ов қиларди тоғу тошда,
Донг чиқарган моҳир овчи.
Паррандаю даррандани,
Минглаб усулда тутувчи.
Бир кун овчи олиб ёйни,
Тоғу тошга йул олди.
Шу дам бўлоқ бошида,
Жайронни кўриб қолди,
Ўқни узди мўлжаллаб,
Ёйин тортганча таранг.
Сонига теккач жайрон,
Қоча бошлади аранг,
Овчи изма-из қувлар,
Тинмай унинг ортидан.
Ерга киргандай жайрон,
Йўқолиб қолди бирдан
Назар солгач ҳар ёнга,
Бир горни кўриб қолди.
Чикарди йиғи товуш,
Оҳиста қулоқ солди.
Ўзин йўқотиб овчи
Тили лол, ақл хайрон.
Соф одамлар тилида
Сўзларди она жайрон:
— Оғамиз одамлардан
Зўрга сақлаб жонимни
Сийнамада томчи сут йўқ,
Ича қолгин қонимни,
Овчи ортиқ чидолмай,
Чикди кўз ёшин тўкиб,
Жайрондан ўз сўрар,
Ўзини-ўзи сўкиб.
Сўнг ўқ-ёйни синдириб,
Ўлоқтирди ҳар ёнга,
Мўмидан суркади,
Аста ярадор сонга.
Шу сабаб овчиликдан,
Кўнгли ҳам буткул сўнди.
Борлиқ туғишганим деб,
Югучи инсон бўлди.
Буюк мавжудодман деб,
Сўйлаб юрган эй инсон.
Табиатга кимман деб,
Ўйлаб курдингми бир он?!

Жаҳонгир ФОЗИЛОВ.

Машҳурага жавоб

бошинг эгиб юрасан дея,
Хижолатга тушма, ҳей дустим.
Юрагимнинг зарбаларини,
Тингладимۇ жуда тез ўсдим.
Дунё ўзи бир кам демишлар,
Ўмидларсиз-ўлиқдир дунё.
Юракларни тинглайлик дў
стим.
Юрак, бизни алдамас асло!

Насиба САЁТЛИ,
Бухоро вилояти Қорақул тумани
5-мактаб.

(Давоми. Бошланиши ўтган сонларда.)

Шамол ва денгиз тўлқинлари уни кемадан
узоқлаштириб кетибди, неча кунлар очлик,
ташналикдан кейин уни ҳам тақдир шу кирғоққа олиб
келиб ташлабди. Сувсиз саҳрода юра-юра оқ
гумбазни кўриб қолибди, бир неча кундан бери унинг
соясиди жон сақларкан. "Бу гумбазнинг сирини бил-
дингми?" — деб сўради Синдбод. "Йўқ, хожам,
билмадим, бу дарди-ҳарнанинг на эшиги бор, на
туйнути", — деб жавоб қилди Қўрқоқ кемачи. Улар
гумбазнинг силлиқ деворига суянганларича энди бу
ердан қутилиш йўлини излай бошладилар.

Жазиранинг бу икки асири ўйлаб-ўйлаб
ўйларининг охирига етолмай турган ҳам эдилар-ки,
бирдан атрофни қоронгулик босди, қуёш кўздан
гойиб бўлди. Шамол туриб, ҳамма ёқни чанг-тўзон
қоплади. Қўрқоқ кемачи Синдбодни жон-жаҳди
билан туртиб осмонга ишора қилди: "Хожам, уни

қўйишар, вақти-вақти билан келиб тухумни очиш
учун босиб ётишаркан. Улар нималигини билиш
олмаган оқ гумбаз ўша қушнинг тухуми экан.
Хайриятки, қуш уларни пайқамади, йўқса худди
кумирсқани чўқигандай ямламай ютарди-қўярди. Эн-
ди бу аҳволдан қутилиш йўлини ўйлаш керак. Бирдан
Синдбоднинг хаёлига "ярқ" этиб бир фикр келди: бу
жазирама саҳрода қолиб кетишса очлигу
сувсизликдан ҳалок бўлишлари аниқ. Яхшиси, ана шу
қуш билан бирга учиб кетишса-чи? Ўзларини унинг
оёғига боғлаб олишса... Қуш уларни пайқамас, ахир,
унинг осмонга етай деб турган гавдаси олдида улар
худди чумолидек келишади-ку? Қуш бирор ободроқ
жойга, ҳеч бўлмаганда сув бўйига олиб бориб
ташлар? Бу ерда қолиб, ташналикдан ҳалок
бўлгандан кўра таваккал қилган яхши эмасми?
Синдбод ўз мақсадини ҳамроҳининг қулоғига пи-
чирлаб айтди. Қўрқоқ кемачи бу маслаҳатга кўнмади.

Мухтор Худойқулов

СИНДБОДНИНГ ЯНГИ САРГУЗАШТЛАРИ

замонавий эртақ

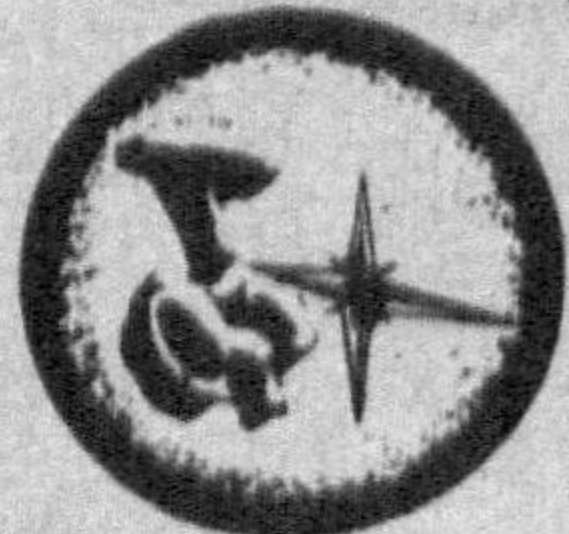
қаранг!" — деб қичкириб юборди у. Синдбод осмонга
қараб жуда катта, баҳайбат қушга кўзи тушди.
Қушнинг икки қаноти осмонни бутунлай қоплаб,
офтобни тўсиб қўйган эди. Унинг узун бўйни ва ўткир
тумшуги кишини даҳшатга соларди. "Қаранг, биз
томонга келяпти, қочайлик!" — деб айюҳаннос солди
Қўрқоқ кемачи. Синдбод ҳам қўкка тикилганича
қотиб қолди: баҳайбат қуш ўқдеб отилиб, улар
томонга шўнғиб келмоқда эди. "Қочишга кечикдик,
беркин, эҳтимол кўрмай қолар!" — деб шивирлади
Синдбод ва ўзини ерга отди.

Баҳайбат қуш саҳрода тўзон кўтариб, уларнинг
ёнгинасига келиб қўнди, унинг оёқлари ерга
текканда зилзила кўпгандай бўлди. Чанг-тўзон сал
босилгач, қушнинг тумшугидаги катта бир нарсани
кўришди. У — бутун бошли фил эди! Баҳайбат қуш
тумшугида кўтариб олиб келган филни шошмасдан
тилкалаб, чўқиб ея бошлади. Синдбод ва унинг
ҳамроҳи бу манзарани даҳшат билан кўриб
туришарди. Қуш филни пок-покиза тушириб, уёқ-
уёққа алангладию, улар биқиниб ётган оқ гумбаз
томонга ҳақкалаб юрди. "Вой дод, энди бизни
ейди!" — деб даҳшат билан пичирлади Қўрқоқ
кемачи. "Овоз чиқарма, сезиб қолмасин!" — деб
унинг оғзини тўсди Синдбод. Қуш уларга яқинлашиб
келди-да, оқ гумбазни икки оёғи орасига олиб, оҳиста
ётди. Унинг юмшоқ патлари Синдбод билан Қўрқоқ
кемачига шундоққина тегиб турарди. Улар қуш
оёқлари билан босиб, мажарлаб ташламаганига шукр
қилишиб, миқ этмай ётишарди. Синдбод дунё кезган
сайёҳлардан эшитган ҳикояларини эслади: Рух деган
жуда катта қушлар бўлиб, саҳроларга тухум

"Баланд осмондан йиқилиб кетсак — ўламир-ку?
Йўқ, хожам, мени бу ишдан маъзур тутасиз,
қўрқаман..." — деди у титраб-қақшаб. Синдбод уни:
"бу ерда қолсанг — ҳалокатга учрашинг" аниқ,
кетишдан бошқа иложимиз йўқ", — деб бир-икки
қистаб кўрди, лекин Қўрқоқ кемачи кўнмади. "Ҳа,
майли, ихтиёринг, сени ташлаб кетиш қанчалик оғир
бўлса ҳам мен бу режани амалга ошираман, ишқилию,
сен ҳам бу ердан соғ-омон қутил", — дедию бошидан
салласини олиб белига ўради, кейин қолган қисми
билан ўзини қушнинг оёғига маҳкам боғлади. Шу
ҳолда Қўрқоқ кемачи билан хайр-хўшлашдию,
чоғланиб тураверди. У қушнинг учишини кутиб бутун
тунни мижжа қоқмасдан ўтказди. Тонг ҳам отди. Қуш
ҳаракатга келиб қолди, у тухум устидан гоз турди-да,
қанотларини қаттиқ қоққанча юқорига кўтарилди.
Ана, қуш энди баланд осмонда уча бошлади. Синдбод
олдини биров қўрқса ҳам кейин ўзини босиб олди
ва атрофни томоша қилиб кетаркан: "Афсус,
Абулҳасан таклифимга кўнмади-да, энди сувсиз
саҳрода унинг ҳоли нима кечаркин..." — деб ўйлади.
Шу пайт ўзидан сал пастроқдан: "Вой дод, ўлдим!
Ҳозир йиқиламан!" — деган ваҳимали овозни эшит-
ди-ю, эгилиб қаради. Не кўз билан кўрсинки, Қўрқоқ
кемачи қушнинг иккинчи оёғини маҳкам
кучоқлаганича учиб келарди. Унинг кўзлари
қўрқувдан шокосадек олайиб кетганди. "Маҳкам
ушла, мен ҳозир ёрдамлашаман!" — деб унга далда
берди Синдбод ва пастга эгилиб Қўрқоқ кемачига қўл
узатди. У эса жонжаҳди билан Синдбодга ёпишди.

(Давоми келгуси сонда)

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Музаффар ПИРМАТОВ

Таҳрир хайъати:
Сафар БАРНОЕВ, Феруза ЖАЛИЛОВА,
Сойибжон ИСМОИЛОВ, Дилдора
ТУРАХМЕТОВА, Сабоҳат ШУКУРОВА.

Таъсис этувчилар:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ
ҚУМИТАСИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
Газета 1929 йил, 1 августдан "Ленин учқуни"
номи билан чиқа бошлаган

Газета ҳафтанинг сешанба кўни чиқади

Маълумот учун телефон: 33-44-25

Бизнинг манзилгоҳ:
700083. ТОШКЕНТ ШАҲРИ,
МАТЕУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-уй.
Нашр кўрсаткичи: 64563

"ШАРҚ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.

Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000137. Буюртма № Г-1002. 14834 нусхада босилди. Ҳажми — 1 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-3.

Босишга топшириш вақти 19.00. Босишга топширилди 19.00.

1 2 3 4 5 6